

Ενότητα 1 - Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός

Acción Laboral - Julia Fernández Valdés

22/08/2022

Περιεχόμενα

Ενότητα 1- Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός;	4
Εισαγωγή στην ενότητα.....	4
Στόχος της ενότητας.....	4
Περιγραφή της ενότητας	4
1.1 Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός;	6
1.2 Ποιοι τύποι διαδικτυακού εκφοβισμού υπάρχουν;	7
1.3 Στατιστικά στοιχεία για το φαινόμενο στην Ευρώπη και τις χώρες-εταίρους	9
1.4 Διαδικτυακός εκφοβισμός στην τάξη ΕΕΚ: περιπτώσεις και παραδείγματα	10
1.5 Καλή πρακτική.....	11
Δοκιμή.....	12
Πηγές	14

Ενότητα 1- Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός;

Εισαγωγή στην ενότητα

Έχουν περάσει πάνω από 40 χρόνια από τότε που άρχισε να ερευνάται το φαινόμενο του εκφοβισμού από συνομηλίκους στο σχολικό περιβάλλον. Κατά τη διάρκεια αυτού του χρόνου, η ευαισθητοποίηση σχετικά με αυτή τη βίαιη συμπεριφορά έχει αυξηθεί και έχουν δημιουργηθεί πολυάριθμα προγράμματα παρέμβασης στο σχολικό περιβάλλον για την πρόληψη και την αντιμετώπιση αυτού του τύπου συμπεριφοράς. Νέοι τύποι επιθετικότητας κατά των συνομηλίκων και νέες μορφές εκφοβισμού εμφανίστηκαν ταυτόχρονα με αυτή την εξέλιξη της έρευνας για τον εκφοβισμό. Αλλαγές έχουν γίνει και στην πραγματικότητα της κακοποίησης. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι μία από αυτές- περιλαμβάνει τη χρήση των σύγχρονων εργαλείων πληροφόρησης και επικοινωνίας, κυρίως του διαδικτύου και των κινητών τηλεφώνων, για την παρενόχληση και τον εκφοβισμό των συνομηλίκων.

Ενώ υπάρχει ένας τεράστιος όγκος ερευνών για το θέμα αυτό στα σχολεία, με επαγγελματίες και τομείς παρέμβασης ή συγκεκριμένα προγράμματα, είναι απαραίτητο να εξεταστούν οι ειδικές ανάγκες που μπορεί να υπάρχουν στην επαγγελματική εκπαίδευση και πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αντιμετωπίσουν αυτό το φαινόμενο με αυτούς τους μαθητές συγκεκριμένα.

Στόχος της ενότητας

Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτής της ενότητας, οι εκπαιδευτικοί ΕΕΚ θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του διαδικτυακού εκφοβισμού και πώς διαφέρει από τον παραδοσιακό εκφοβισμό
- γνωρίζουν τους τύπους και τις διαφορετικές συμπεριφορές που εντάσσονται σε αυτή την έννοια.
- γνωρίζουν πώς διαφορετικές ομάδες ανθρώπων μπορούν να επηρεαστούν ειδικά από αυτό το φαινόμενο
- γνωρίζουν ορισμένα στοιχεία σχετικά με την επικράτηση του φαινομένου αυτού σε διάφορες χώρες της ΕΕ.
- γνωρίζουν τα αποτελέσματα συγκεκριμένων μελετών που συγκεντρώνουν τα αίτια και τα αποτελέσματα του διαδικτυακού εκφοβισμού και να περιγράφουν προτάσεις για την αντιμετώπισή του

Περιγραφή της ενότητας

Περιεχόμενο Δραστηριότητα	Μέθοδος Συμβουλές Συμβουλές	Εξοπλισμός Υλικά / Εργαλεία κατάρτισης	Χρονοδιάγραμμα
<p>1.1 Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εξετάζοντας τους διαφορετικούς ορισμούς του διαδικτυακού εκφοβισμού και αντλώντας τον κοινό ορισμό - Κατανόηση της αποκλειστικής γλώσσας και των μέσων που λειτουργούν όταν συμβαίνει ο διαδικτυακός εκφοβισμός <p>1.2 Ποια είδη διαδικτυακού εκφοβισμού υπάρχουν;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τύποι συμπεριφορών που εμπίπτουν στην κατηγορία του <i>διαδικτυακού εκφοβισμού</i> - Ομάδες που μπορεί να επηρεαστούν περισσότερο από αυτή την παρενόχληση <p>1.3 Στατιστικά στοιχεία για το φαινόμενο στην Ευρώπη και τις χώρες εταίρους</p> <ul style="list-style-type: none"> - Δεδομένα σχετικά με την επικράτηση του διαδικτυακού εκφοβισμού στις χώρες της ΕΕ 	<p>Πρόκειται για μια καθαρά θεωρητική ενότητα, οπότε η υλοποίησή της θα πρέπει να βασίζεται κυρίως στην παρουσίαση του περιεχομένου και των δεδομένων. Για να γίνει αυτό συνιστάται πάντα μια οπτική παρουσίαση (PTT) για μεγαλύτερη εμπλοκή.</p> <p>Πριν από την έναρξη κάθε ενότητας, μπορεί να γίνει ένας καταιγισμός ιδεών για προθέρμανση και για να διαπιστωθεί ποιο είναι το επίπεδο γνώσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών ΕΕΚ. Αυτές είναι ορισμένες ερωτήσεις που μπορούν να τεθούν για την προώθηση της συμμετοχής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πώς θα ορίζατε τον διαδικτυακό εκφοβισμό; - Πώς διαφέρει από τον παραδοσιακό εκφοβισμό; 	<p>Υπολογιστής</p> <p>Προβολέας</p> <p>Flipchart</p> <p>Post-its</p>	<p>15-20 λεπτά για κάθε μία από τις 5 ενότητες.</p>

<p>- Σύντομα και συγκεκριμένα στοιχεία για το φαινόμενο στις χώρες εταίρους</p> <p>1.4 Διαδικτυακός εκφοβισμός στην τάξη της ΕΕΚ: περιπτώσεις και παραδείγματα</p> <p>- Συλλογή πληροφοριών σχετικά με έρευνες που έγιναν τόσο σε μαθητές όσο και σε εκπαιδευτικούς για τους λόγους και τα αποτελέσματα του διαδικτυακού εκφοβισμού</p> <p>1.5 Καλές πρακτικές</p> <p>- Προτάσεις από μελέτες για την πρόληψη/αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού</p>	<p>- Ποια είδη διαδικτυακού εκφοβισμού γνωρίζετε; Γνωρίζετε ότι κάποια από αυτές τις πρακτικές συμβαίνει στην τάξη σας; Εάν ναι, πώς την έχετε αντιμετωπίσει;</p> <p>- Γιατί πιστεύετε ότι ορισμένες ομάδες ανθρώπων είναι πιο πιθανό να υποστούν διαδικτυακό εκφοβισμό;</p> <p>- Γνωρίζετε πώς είναι η κατάσταση στη χώρα σας;</p> <p>- Ποιες στρατηγικές έχετε εφαρμόσει εσείς (ή το Κέντρο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης) για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος; (εάν υπάρχουν)</p>		
---	---	--	--

1.1 Τι είναι ο διαδικτυακός εκφοβισμός;

Σύμφωνα με τη UNICEF, ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι κάθε είδος εκφοβισμού που συμβαίνει με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών. Μπορεί να λαμβάνει χώρα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στα μηνύματα, στις πλατφόρμες παιχνιδιών και στα κινητά τηλέφωνα. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που συμβαίνει με την πάροδο του χρόνου επανειλημμένα, με στόχο να τρομάξει, να θυμώσει ή να ντροπιάσει το θύμα. Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι μια εκδήλωση δειλής κακοποίησης που έχει εξελιχθεί από

τον παραδοσιακό εκφοβισμό με την έλευση του διαδικτύου, των ΤΠΕ και τη χρήση τους από ανηλίκους (η οποία κάθε χρόνο συμβαίνει σε όλο και μικρότερη ηλικία λόγω της απόκτησης smartphone). Σύμφωνα με την Christine Kormann, διευθύντρια της Κοινωνίας της Πληροφορίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα που είναι σήμερα εμφανές μεταξύ του φάσματος των αντιπαθητικών ή επικίνδυνων συμπεριφορών των εφήβων σε ηλεκτρονικά πλαίσια.

Αυτό το είδος παρενόχλησης έχει τη δική του χαρακτηριστική και αποκλειστική γλώσσα και μέσα:

- Είναι άμεση
- Έχει μια γενικευμένη επέκταση
- Παρέχει ανωνυμία, σε ορισμένες περιπτώσεις, η οποία ενισχύει την αίσθηση της ατιμωρησίας.
- Η πίεση στο θύμα μπορεί να γίνει οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας.
- Η παρενόχληση είναι πιο συστηματική και σταθερή

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός είναι μια κατάσταση βίας και κακομεταχείρισης μεταξύ συνομηλίκων που μπορεί να έχει τόσο βραχυπρόθεσμες όσο και μακροπρόθεσμες συνέπειες. Οι επιθέσεις μπορούν να συμβούν ανά πάσα στιγμή και σε οποιοδήποτε μέρος και τα θύματα δεν γνωρίζουν ποιος είναι ο επιτιθέμενος, γεγονός που προκαλεί μεγαλύτερη αίσθηση εγκατάλειψης από ό,τι στον παραδοσιακό εκφοβισμό. Και οι δύο τύποι εκφοβισμού μπορούν να συνδυαστούν ή ο ένας μπορεί να είναι συνέπεια του άλλου, αν και δεν είναι απαραίτητα πάντα έτσι.

1.2 Ποιοι τύποι διαδικτυακού εκφοβισμού υπάρχουν;

Η άσκηση ορισμένων συμπεριφορών παρενόχλησης και εκφοβισμού μέσω τεχνολογικών μεθόδων μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις, χωρίς αυτό να αποτελεί πρόθεση, να οδηγήσει ακόμη και σε εγκληματική συμπεριφορά. Η εμβέλεια και ο αντίκτυπος που επιτυγχάνεται μέσω των τεχνολογικών μέσων έχει οδηγήσει σε τεράστια αύξηση των πρακτικών που συνεπάγονται παραβίαση της ιδιωτικής ζωής των άλλων. Σε πολλές από αυτές τις περιπτώσεις, το άτομο που εμπλέκεται σε αυτές τις πρακτικές δεν έχει επίγνωση της ζημίας που μπορεί να προκαλέσει, αν και σε πολλές άλλες περιπτώσεις έχει. Μεταξύ των τύπων παρενόχλησης και των συμπεριφορών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του διαδικτυακού εκφοβισμού, μπορούμε να επισημάνουμε τα ακόλουθα:

- Παρενόχληση. Συνίσταται στη συνεχή αποστολή μηνυμάτων, εικόνων ή βίντεο προς το θύμα, που το προσβάλλουν, το βρίζουν ή το ταπεινώνουν, με σκοπό να συμμετάσχουν όλο και περισσότεροι άνθρωποι στην πρακτική και τη διάδοση αυτού του ταπεινωτικού περιεχομένου. Στο πλαίσιο αυτής της έννοιας μπορούμε επίσης να συμπεριλάβουμε τις απειλές, τον εκβιασμό και τη δυσφήμιση.

- Εγκλήματα κατά της ιδιωτικής ζωής. Η διάδοση προσωπικών δεδομένων και εμπιστευτικών ή προσωπικών πληροφοριών είναι πολύ πιο εύκολο να πραγματοποιηθεί μέσω του διαδικτύου. Στο πλαίσιο αυτού του φαινομένου υπάρχουν πολλά άλλα: η πλαστοπροσωπία άλλου προσώπου με σκοπό να βλάψει την εικόνα του, ο εκβιασμός κάποιου με την απειλή δημοσίευσης ευαίσθητου περιεχομένου -συνήθως σεξουαλικού περιεχομένου- ή η απόκτηση προσωπικών πληροφοριών από το πρόσωπο με σκοπό να μεταφερθεί στη συνέχεια αυτή η παρενόχληση στην πραγματική ζωή.
- Σεξουαλική παρενόχληση στο διαδίκτυο ή *grooming*. Ο όρος "grooming" περιγράφει σκόπιμες δραστηριότητες που γίνονται από έναν ενήλικα για να πλησιάσει και να ελέγξει συναισθηματικά ένα παιδί ή κάποιον που συμπεριφέρεται σαν παιδί, προκειμένου να προετοιμάσει το έδαφος για σεξουαλική κακοποίηση. Περιλαμβάνει περιπτώσεις συναίνεσης σε σεξουαλικό περιεχόμενο που είναι ρητό ή σιωπηρό.

Ο διαδικτυακός εκφοβισμός μπορεί να γίνεται ιδιωτικά ή δημόσια. Κάποια θύματα μπορούν να λάβουν ιδιωτικά μηνύματα ή να προσβληθούν ή να ταπεινωθούν σε μια δημόσια ανάρτηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αν και ο πρώτος τρόπος είναι πιο συνηθισμένος, επειδή, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η ανωνυμία παρέχει μεγαλύτερη προστασία και ενδεχομένως λιγότερες ή καθόλου συνέπειες στη ζημία που προκαλείται.

Όταν μιλάμε για τους διάφορους τύπους εκφοβισμού, πρέπει επίσης να λάβουμε υπόψη το πώς διαφορετικές ομάδες ανθρώπων μπορεί να επηρεάζονται περισσότερο ή ειδικότερα από αυτόν. Για παράδειγμα, ο εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο έχει μια έντονα έμφυλη προοπτική. Μια μελέτη που διεξήχθη από την Isabel Tajahuerce έδειξε πώς οι περιπτώσεις διαδικτυακού εκφοβισμού εναντίον κοριτσιών και γυναικών τείνουν να αφορούν εκβιασμό με απειλές που σχετίζονται με τη σεξουαλική ζωή και τη δημοσιοποίηση προσωπικών γραφικών περιεχομένων. Ορισμένα θέματα σχετικά με τη διάδοση φημών μπορούν επίσης να πλαισιώσουν την έμφυλη βία ή τη βία κατά των LGBTQ+ ατόμων. Το να είσαι ΛΟΑΤΚΙ άτομο μπορεί να αυξήσει την πιθανότητα να γίνεις θύμα. Στην περίπτωση των διεμφυλικών φοιτητών, δεν κατέστη δυνατό να βρεθούν στοιχεία έρευνας λόγω του μικρού μεγέθους των δειγμάτων. Αν τα άτομα αυτά είναι ήδη περισσότερο εκτεθειμένα στην καθημερινή τους ζωή σε περισσότερη βία (και μάλιστα πολύ συγκεκριμένη) λόγω του σεξουαλικού τους προσανατολισμού, στο διαδίκτυο οι τρόποι και οι μορφές αυξάνονται. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι, με διαφορετικές μειονοτικές ομάδες (ΛΟΑΤΚΙ άτομα, μετανάστες ή άτομα με αναπηρία) η βία θα είναι πάντα συγκεκριμένη και στοχευμένη, όπως ακριβώς και με τις γυναίκες κυριαρχεί η σεξουαλική παρενόχληση. Αυτές οι πραγματικότητες πρέπει να αντιμετωπιστούν και να γίνουν κατανοητές προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα ειδικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν. Αν και οι τεχνολογίες δεν αποτελούν την πηγή αυτού του συνόλου βίας, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε πώς λειτουργούν και ποιος είναι ο ρόλος τους στον

τρόπο που πλαισιώνουν και διαμορφώνουν τη σχέση μεταξύ θυμάτων, θυτών και θεατών.

1.3 Στατιστικά στοιχεία για το φαινόμενο στην Ευρώπη και τις χώρες εταίρους

Με βάση τη μετα-ανάλυση που δημοσιεύθηκε στο International Journal of Environment Research and Public Health (2022), η οποία συγκεντρώνει δεδομένα από μελέτες από το 2012 έως το 2022, μπορούμε να εξάγουμε τα ακόλουθα σχετικά δεδομένα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στις χώρες-εταίρους του έργου STANDUP:

- Όσον αφορά την συχνότητα της διαδικτυακής θυματοποίησης που μελετήθηκε σε 19 διαφορετικές χώρες της ΕΕ, ο υψηλότερος αριθμός βρέθηκε στην Πολωνία (31,5%), ενώ στην Ελλάδα και την Ισπανία τα ποσοστά είναι χαμηλότερα (5,2% και 5%, αντίστοιχα).
- Όσον αφορά την εξέλιξη της συχνότητας, στην Ισπανία αυξήθηκε από 10% σε 15% μεταξύ 2010 και 2015- στην Τσεχική Δημοκρατία διπλασιάστηκε μεταξύ 2010 και 2018 (18,6%)- ενώ στη Φινλανδία αυξήθηκε από 9% σε 11% μεταξύ 2009 και 2015.
- Στην Ισπανία, η συχνότητα αυξήθηκε με την ηλικία, από 8% στην ηλικιακή ομάδα 9-10 ετών σε 15% στην ηλικιακή ομάδα 15-16 ετών.

Μεταξύ των κοινών ευρημάτων και των πιο σημαντικών από τις μελέτες που αναλύθηκαν, μπορούμε να επισημάνουμε ότι: περισσότερα κορίτσια από ό,τι αγόρια βρέθηκαν να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να υποστούν αυτή τη βία- τόσο τα κυβερνοθύματα όσο και οι κυβερνοθύτες σχετίζονται με "χαμηλό αυτοέλεγχο" ή "εξωτερικές συμπεριφορές"- και τα χαρακτηριστικά του μέλους μιας ομάδας βρέθηκαν να αποτελούν σημαντικό λόγο για διακρίσεις.

Στην Ισπανία, τα στοιχεία που παρέχονται από την Save the Children (2016) και τη UNICEF (2017) δείχνουν ότι περισσότερα κορίτσια από ό,τι αγόρια αναγνωρίζουν ότι υφίστανται διαδικτυακό εκφοβισμό ή ότι το συνολικό ποσοστό των θυμάτων αυξάνεται καθώς εισέρχονται στην εφηβεία. Το 42,6% των κοριτσιών και το 35,9% των αγοριών υποστήριξαν ότι έχουν υποστεί κάποια σεξουαλική βία ή παρενόχληση στο διαδίκτυο. Το Ίδρυμα ANAP αναφέρει ότι όταν το θύμα του ΚΒ είναι γυναίκα, στο 42,1% των περιπτώσεων οι θύτες είναι γυναίκες, στο 30,3% των περιπτώσεων είναι άνδρες και στο 27,6% των περιπτώσεων είναι μεικτοί. Όταν το θύμα του διαδικτυακού εκφοβισμού είναι άνδρας, στο 73,3% των περιπτώσεων οι θύτες ήταν άνδρες, στο 23,3% των περιπτώσεων οι θύτες ήταν μεικτοί και μόλις το 3,3% των περιπτώσεων συνεπάγεται μόνο γυναίκα

θύτη. Η έκθεση αναφέρει ότι στις περιπτώσεις διαδικτυακού εκφοβισμού, αυτές οφείλονται στην επιθετικότητα των εκφοβιστών (25% των περιπτώσεων), στα φυσικά χαρακτηριστικά του θύματος (23,6%), στην εκδίκηση (19,4%), στη διαφορετικότητα (9,7%) ή στα χόμπι (6,9%).

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με τη μελέτη που διεξήχθη από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (2020), διαπιστώθηκε ότι αυτό το είδος εκφοβισμού συμβαίνει σε μικρό βαθμό σε σύγκριση με τον παραδοσιακό εκφοβισμό. Επίσης, διαπιστώθηκε, και πάλι, ότι τα κορίτσια είναι πιθανόν να είναι πιο ευάλωτα σε αυτό το είδος εκφοβισμού, ενώ επίσης βρέθηκε συσχέτιση μεταξύ των θυμάτων διαδικτυακού εκφοβισμού και των οικογενειακών σχέσεων.

Στην Πολωνία, σύμφωνα με τη μελέτη του School Mental Health (2021), το 5,2% των μαθητών ανέφεραν διαδικτυακή παρενόχληση, το 12,9% ανέφεραν διαδικτυακή θυματοποίηση και το 15,2% ανέφεραν ότι είναι διαδικτυακοί θύτες/θύματα. Οι ανασκοπήσεις των προγραμμάτων κατά του εκφοβισμού και του διαδικτυακού εκφοβισμού στα πολωνικά σχολεία έδειξαν ότι δεν είναι επαρκή και ότι χρειάζονται πολύ.

Στην Ιρλανδία, τα παιδιά που υποφέρουν από διαδικτυακό εκφοβισμό είναι μεταξύ των παιδιών με την υψηλότερη βαθμολογία από όλη την ΕΕ (Bowers, 2020), με το 28% των παιδιών να έχουν αναφέρει ότι έχουν πέσει θύματα. Επίσης, τα μισά από τα παιδιά που συμμετείχαν στην έρευνα αναγνώρισαν ότι ήταν θεατές πράξεων διαδικτυακού εκφοβισμού.

Υπό αυτή την έννοια, πρέπει να γίνει αναφορά στους παθητικούς θεατές, οι οποίοι συνήθως έχουν ενεργό ρόλο στις διαδικασίες εκφοβισμού. Εάν θέλουμε να δημιουργήσουμε ένα κατάλληλο εργαλείο για την αντιμετώπιση του διαδικτυακού εκφοβισμού, θα πρέπει να θεωρήσουμε τους θεατές ως ενεργούς. Ένας παθητικός θεατής μπορεί να γίνει μελλοντικός θύτης και μπορεί να κάνει τους θύτες να αισθάνονται νομιμοποιημένοι να διατηρούν τη συμπεριφορά τους και να κάνουν τα θύματα να αισθάνονται πιο απομονωμένα. Οι θεατές μπορούν να έχουν ενεργό ρόλο. Μπορούν να αντιδράσουν με σχόλια και αντιδράσεις σε αναρτήσεις που σχετίζονται με τον διαδικτυακό εκφοβισμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με τη δύναμη να τον επικροτήσουν ή να τον μειώσουν.

1.4 Διαδικτυακός εκφοβισμός στην τάξη ΕΕΚ: περιπτώσεις και παραδείγματα

Μια μελέτη (Nartgün and Cicioğlu, 2015) που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 563 μαθητών ΕΕΚ στην επαρχία Bolu (Τουρκία) εξέτασε τη σχέση μεταξύ των μαθητών αυτών και της

προβληματικής χρήσης του Διαδικτύου και της συμπεριφοράς εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο. Διαπιστώθηκε ότι ο υπερβολικός χρόνος που περνούν οι μαθητές στο Διαδίκτυο συνδέεται με την αύξηση των προβληματικών συμπεριφορών στο διαδίκτυο και εκεί με πιθανές πρακτικές διαδικτυακού εκφοβισμού. Συγκεκριμένα, διαπιστώθηκαν περισσότερες προβληματικές συμπεριφορές όταν οι μαθητές αυτοί περνούσαν περισσότερες από 6 ώρες την ημέρα στο διαδίκτυο.

Μια άλλη μελέτη που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό *Medicine* (2021) εξέτασε τους παράγοντες διαδικτυακού εκφοβισμού σε μαθητές επαγγελματικών σχολείων σε μια περιοχή εθνοτικών μειονοτήτων της Κίνας και πώς οι μικρές κοινότητες και ο διαδικτυακός εκφοβισμός συνδέονται με προσωπικούς, οικείου και σχολικούς παράγοντες. Μεταξύ των στοιχείων που μελετήθηκαν για να θεωρηθούν ως παράγοντες που συμβάλλουν σε καταστάσεις εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο μεταξύ των μαθητών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, το κλίμα της τάξης και η εκπαίδευση σε θέματα κυβερνοασφάλειας ήταν δύο μεταβλητές σε επίπεδο σχολείου που συνδέονται με τη διάπραξη εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο. Ανακαλύφθηκε επίσης ότι η αντιλαμβανόμενη υποστήριξη στο σχολικό κλίμα ήταν καθοριστικής σημασίας. Το αποτέλεσμα αυτό συνάδει με προηγούμενες μελέτες που κατέδειξαν τη σχέση μεταξύ της συμπεριφοράς εκφοβισμού των εφήβων και της αρνητικής αντίληψης του μαθησιακού περιβάλλοντος. Το αντιλαμβανόμενο θετικό διδακτικό περιβάλλον και η μείωση του διαδικτυακού εκφοβισμού συνδέονται θετικά. Οι θερμές αλληλεπιδράσεις με τους συμμαθητές και τους εκπαιδευτικούς βοηθούν τα παιδιά να αισθάνονται λιγότερο μόνα τους και αυτό προάγει την αίσθηση σύνδεσης, επειδή οι μαθητές βλέπουν ότι οι οργανισμοί και οι εκπαιδευτικοί νοιάζονται γι' αυτούς. Ενισχύοντας τις κοινωνικο-συναισθηματικές ικανότητες των παιδιών και μειώνοντας τη βία, αυτό υποστηρίζει την ψυχική υγεία.

Σε μια άλλη μελέτη που πραγματοποιήθηκε από το Πανεπιστήμιο της Γρανάδας (2022) ερωτήθηκαν καθηγητές πανεπιστημιακής, λυκειακής, σχολικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σχετικά με τους διάφορους αιτιώδεις λόγους του φαινομένου του εκφοβισμού στον κυβερνοχώρο. Μεταξύ όλων των αιτιών που εξηγούν την ύπαρξη αυτής της διαδικτυακής παρενόχλησης, οι πιο συνηθισμένες ήταν: η επίρριψη ευθυνών στον επιτιθέμενο (42%), τα χαρακτηριστικά του επιτιθέμενου (24,3%), η παθητικότητα των παρευρισκομένων (22,9%) και η ανισορροπία ισχύος μεταξύ επιτιθέμενων και θυμάτων (20,3%).

1.5 Καλή πρακτική

Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερθείσες μελέτες, μπορούμε να εξάγουμε ορισμένες συστάσεις με βάση τα αποτελέσματά τους, αντίστοιχα. Στα αποτελέσματα αυτά, οι συγγραφείς προτείνουν ορισμένες πρακτικές που μπορούν να αναληφθούν για τη βελτίωση των διαφόρων καταστάσεων που αναλύθηκαν. Από την τουρκική έρευνα

προέκυψε το συμπέρασμα ότι οι δράσεις που πρέπει να αναληφθούν περιλαμβάνουν: ενημέρωση των μαθητών των επαγγελματικών σχολείων, των εκπαιδευτικών και των γονέων σχετικά με την προβληματική χρήση του διαδικτύου και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο- προετοιμασία ομαδικών και εξατομικευμένων συμβουλών και εργαστηρίων σχετικά με την προβληματική χρήση του διαδικτύου και τον εκφοβισμό στον κυβερνοχώρο- δραστηριότητες για την αύξηση της ευαισθητοποίησης των ανθρώπων σε αυτό το θέμα- οι γονείς μπορούν να σχεδιάσουν ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα για τα παιδιά τους ώστε να ελέγχουν τη χρήση του διαδικτύου ξεκινώντας να παρακολουθούν την ορθή και αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά τους σε μικρότερη ηλικία.

Σε αυτό το τελευταίο σκέλος, παρόμοια συμπεράσματα εξήχθησαν από τη μελέτη που διεξήχθη στην Κίνα. Οι συγγραφείς σημείωσαν ότι "η γονική φροντίδα μείωσε την πιθανότητα θυματοποίησης". Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι παρεμβάσεις που επιδιώκουν να ενθαρρύνουν μέτρα για την αντιμετώπιση του διαδικτυακού εκφοβισμού θα πρέπει να περιλαμβάνουν εκπαίδευση που εμβαθύνει την κατανόηση της προσαρμοστικής γονικής συμπεριφοράς με έμφαση στη γονική ζεστασιά και επικοινωνία ως προστατευτική προσέγγιση για τη διευκόλυνση της θετικής επικοινωνίας που σχετίζεται με τον διαδικτυακό εκφοβισμό.

Από τη μελέτη που διεξήχθη από το Πανεπιστήμιο της Γρανάδας, οι συγγραφείς εστιάζουν τις προτάσεις τους στη βελτίωση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών σε επίπεδα εκπαίδευσης. Αναφέρουν ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ικανοί να χειρίζονται προβλήματα που δεν είναι μόνο τεχνικά αλλά αφορούν και το προφίλ των ικανοτήτων τους. Πιο συγκεκριμένα, δεδομένου ότι τα παιδιά και οι έφηβοι είναι οι κύριοι αποδέκτες τους, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσαρμόζουν τις ικανότητές τους στην πολυπλοκότητα του σημερινού κοινωνικού πλαισίου καθώς και σε αυτές των μαθητών. Η πρόληψη της συμπεριφοράς στην τάξη είναι μία από τις τακτικές κατάρτισης των εκπαιδευτικών για την πρόληψη του διαδικτυακού εκφοβισμού.

Δοκιμή

1. Ποιο από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά είναι χαρακτηριστικό του διαδικτυακού εκφοβισμού:

- a) Ταπεινώνει το θύμα
- b) Ο νταής μπορεί να είναι εντελώς ανώνυμος**
- c) Απευθύνεται σε συγκεκριμένες μειονότητες
- d) Βασίζεται κυρίως σε σεξουαλικές απειλές

2. Η διάδοση προσωπικών δεδομένων, εμπιστευτικών ή προσωπικών πληροφοριών μπορεί να γίνει εύκολα εκτός σύνδεσης και στο διαδίκτυο.

Σωστό

Λάθος

3. Βάλτε τις προτάσεις στη σωστή σειρά

Ένας παθητικός θεατής μπορεί να γίνει μελλοντικός θύτης και μπορεί να κάνει τους θύτες να αισθάνονται θύτες

Ο όρος "grooming" περιγράφει σκόπιμες δραστηριότητες που γίνονται από έναν ενήλικα για να πλησιάσει

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ικανοί να χειρίζονται προβλήματα που δεν είναι μόνο τεχνικά

νομιμοποιούνται για να διατηρήσουν τη συμπεριφορά τους και να κάνουν τα θύματα να αισθάνονται πιο απομονωμένα.

και ελέγχουν συναισθηματικά ένα παιδί ή κάποιον που συμπεριφέρεται σαν παιδί, προκειμένου να προετοιμάσουν το έδαφος για σεξουαλική κακοποίηση.

αλλά αφορούν επίσης το προφίλ των ικανοτήτων τους

Σωστή απάντηση:

Ένας παθητικός θεατής μπορεί να γίνει μελλοντικός θύτης και μπορεί να νομιμοποιήσει τους θύτες να διατηρήσουν τη συμπεριφορά τους και να κάνει τα θύματα να αισθάνονται πιο απομονωμένα.

Ο όρος "grooming" περιγράφει τις σκόπιμες δραστηριότητες ενός ενήλικα για να πλησιάσει και να ελέγξει συναισθηματικά ένα παιδί ή κάποιον που συμπεριφέρεται σαν παιδί, προκειμένου να προετοιμάσει το έδαφος για σεξουαλική κακοποίηση.

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ικανοί να χειρίζονται προβλήματα που δεν είναι μόνο τεχνικά αλλά αφορούν και το προφίλ των αρμοδιοτήτων τους.

4. Ο πιο συχνά αναφερόμενος λόγος για τον διαδικτυακό εκφοβισμό που ανέφεραν οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα του Πανεπιστημίου της Γρανάδας ήταν:

α) την ανισορροπία ισχύος μεταξύ επιτιθέμενων και θυμάτων

β) η παθητικότητα των παρευρισκομένων

γ) χαρακτηριστικά του επιτιθέμενου

δ) την επίρριψη ευθυνών στον επιτιθέμενο

5. Σύμφωνα με τη μελέτη που έγινε στην Τουρκία, πόσες ώρες που περνούν στο Διαδίκτυο σχετίζονται ειδικά με μια πιο προβληματική διαδικτυακή συμπεριφορά;

α) 5 ώρες

β) 6 ώρες

γ) 7 ώρες

δ) 8 ώρες

Πηγές

<https://online.ucv.es/wp-content/blogs.dir/15/files/2015/02/Gairagordobil-2011.-Prevalencia-y-consecuencias-del-cyberbullying.pdf>

<https://www.csirt.gob.cl/media/2021/04/Resultados-de-la-Encuesta-Ciberacoso-y-Salud-Mental-Juvenil-Katy-Summer.pdf>

<https://www.cermi.es/sites/default/files/docs/colecciones/Estudio%20Acoso%20Escolar.pdf>

http://www.injuve.es/sites/default/files/2017/42/publicaciones/documentos_14._telefono_anar._herramienta_de_prevenccion_deteccion_e_intervencion_frente_al_acoso.pdf

<http://www.madrid.org/bvirtual/BVCM013909.pdf>

<https://zaguan.unizar.es/record/65434/files/TAZ-TFG-2017-1638.pdf>

<https://repositorio.usfq.edu.ec/bitstream/23000/5522/1/106655.pdf>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35742613/>

https://www.researchgate.net/publication/344651261_Cyberbullying_and_Traditional_Bullying_in_Greece_An_Empirical_Study

<https://link.springer.com/article/10.1007/s12310-021-09473-3>

<https://www.irishtimes.com/news/education/cyberbullying-rates-for-irish-children-among-highest-in-eu-expert-1.4402258>

https://www.researchgate.net/publication/282834912_Problematic_Internet_Use_and_Cyber_Bullying_in_Vocational_School_Students

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8500558/>

STANDUP

Fighting Cyberbullying

Καταπολέμηση του διαδικτυακού εκφοβισμού με τον εντοπισμό του στην τάξη της ΕΕΚ

(2021-1-ES01-KA220-VET-000034210)

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

Το έργο "STAND UP" χρηματοδοτείται από κοινοτικούς πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται σε αυτήν τη δημοσίευση είναι εκείνες του συγγραφέα ή των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ισπανικής Υπηρεσίας για τη Διεθνοποίηση της Εκπαίδευσης (SEPIE). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο Εθνικός Οργανισμός SEPIE μπορούν να φέρουν ευθύνη γι' αυτές.